



[vysoká škola]

DOBŘÉ VLÁDNUTÍ V TEORII A PRAXI

2. setkání, 22. 3. 2024

Karel B. Müller

www.karelmuller.eu



Zdroje/atestace

Aktivní účast na přednáškách
20%

Seminární práce
2-3 tisíce slov
30% (není povinná)

Závěrečný test
50%, resp. 80%

Karel B. Müller



**Dobré vládnutí
ve veřejném
nezájmu**

**Lokální politické elity
jako klíčoví aktéři demokratizace?**



United Nations



Cíle udržitelného rozvoje Agendy 2030, OSN



Dobré vládnutí/UN



Politika: Politics/Policy/Polity (Polis)

Lib dem: Institucionalizovaná pochybnost (Popper)

- Participation (UN)

People should be able to voice their own opinions through legitimate immediate organizations or representatives.

- Rule of Law (UN)

Legal framework should be enforced impartially, especially on human right laws

- Transparency (UN)

Information should be accessible to the public and should be understandable and monitored.

- Consensus Oriented (UN)

Mediates differing interests to meet the broad consensus on the best interests of a community.

- Equity and Inclusiveness (UN)

People should have opportunities to improve or maintain their well-being.

- Effectiveness and Efficiency (UN)

Processes and institutions should be able to produce results that meet the needs of their community while making the best of their resources.

Being effective is about doing the right things, while being efficient is about doing things right.

- Accountability (UN)

Governmental institutions, private sectors, and civil society organizations should be held accountable to the public and institutional stakeholders.

- Responsiveness (UN)

Institutions and processes should serve all stakeholders.

Dobré vládnutí

- **Environment of Trust (OECD)**



- **Stability and Absence of Violence (WB)**



Kde a jak se tvoří/mění
normy (morálka a právo)?



Tři principy „dobra“ (důvěry)

- Ctnost (Aristoteles) - OBEC
- Mravní povinnost (I. Kant) - ROZUM
- Užitek (J. Bentham, J. S. Mill) – UŽITEK
- Good Place / Netflix

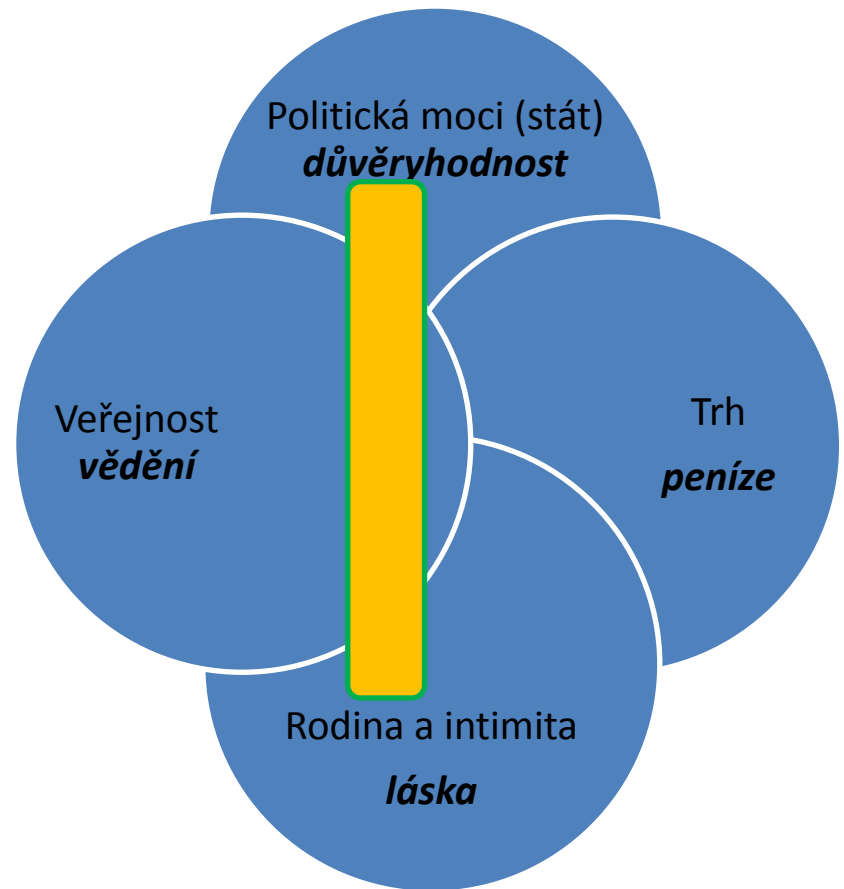
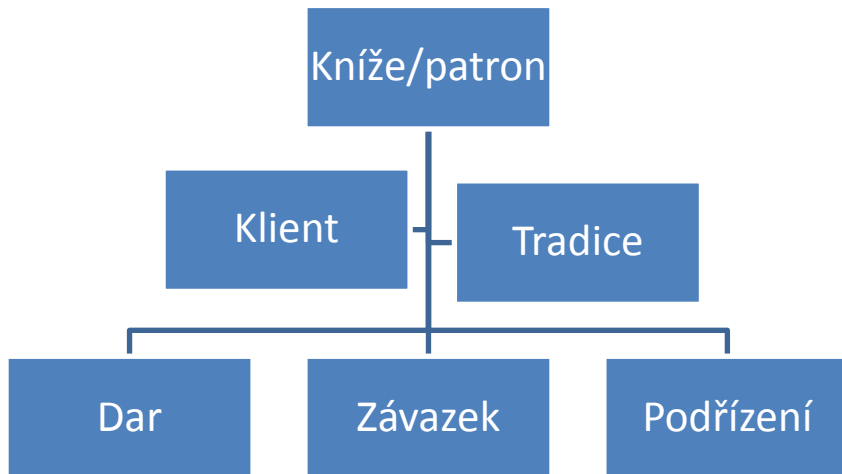


Perspektiva sociální diferenciacce

Patronáž versus instituce

Univerzalizující média moci (Niklas Luhmann)

Co je dobré? Kde se utváří kde morálka? Kde právo, politická kultura...?



Vytváří se především v rodině!?!



Kodifikace zákony/etické kodexy tvrdá/měkká

ETICKÝ KODEX

KDO JSME?

Florbalový oddíl, který vychovává nejen dobré hráče, ale také dobré a čestné lidi. Dbáme na to, aby se u nás každý člen cítil dobře, pohodlně a potřebně. Bez ohledu na to, zda jsem hráč, rodič, trenér nebo fanoušek. Požadujeme, aby se členové zapojení do fungování florbalu v Klatovech chovali vzorně a reprezentativně a uctivali svůj kodex.

KAM PŘICHÁZÍŠ?

Příchodem k nám do oddílu se stáváš součástí florbalové *rodiny* v Klatovech. Chceme, aby ses u nás cítil pohodlně, bezpečně a užitečný, stejně jako ostatní členové.

CO TĚ ČEKÁ?

Spousta tréninků, zápasů, soustředění a jiných klubových akcí. Na každé z nich zažiješ ale spoustu legrace, přivezeš si nové zážitky a získáš mnoho kamarádů!



PRANÝŘ/TREST)-:



VZORY (-:

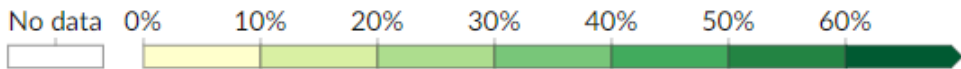
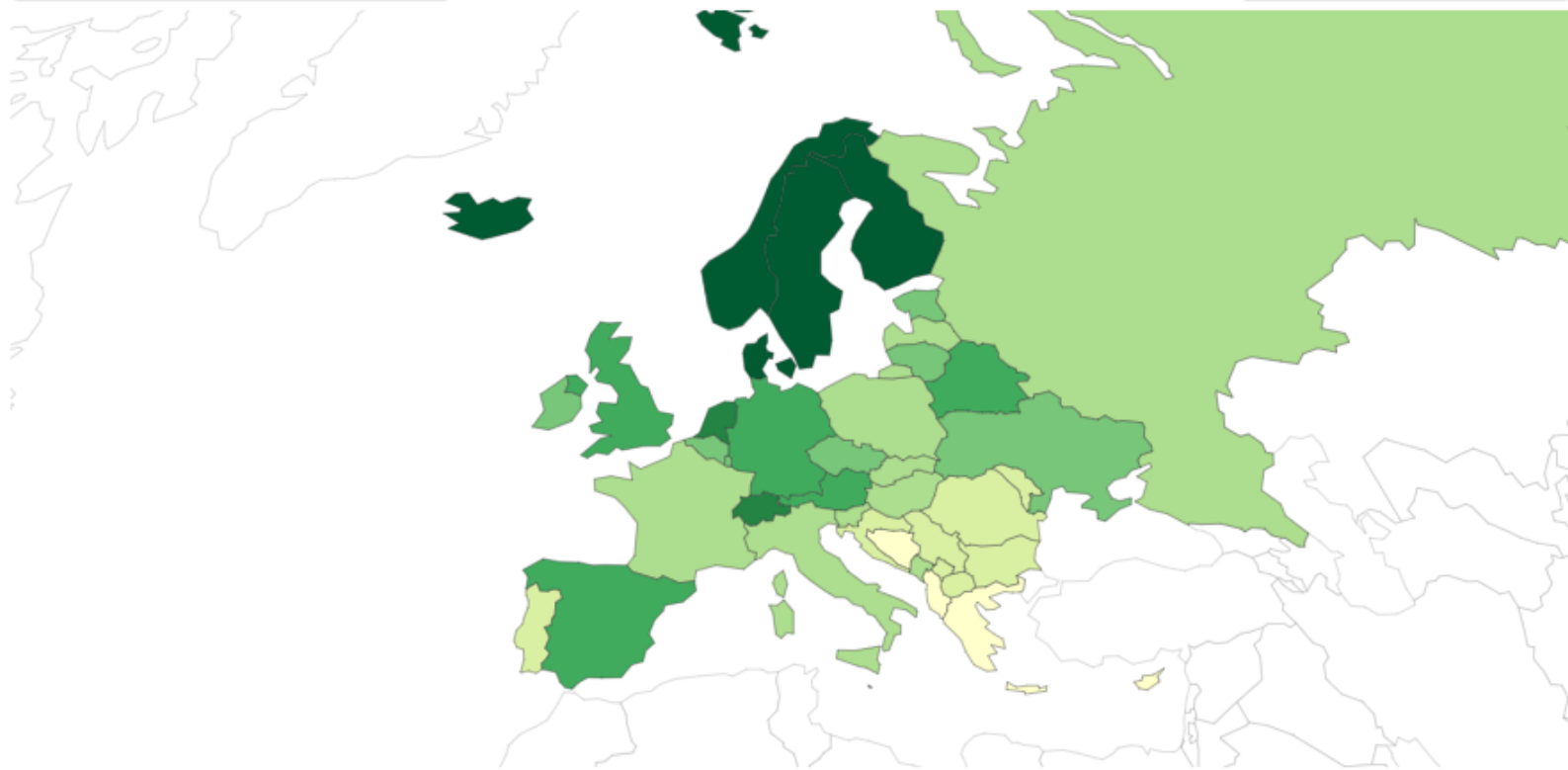


<https://ourworldindata.org/trust>

Share of people agreeing with the statement "most people can be trusted", 2022

Table Map Chart

Europe



1984 2022

Data source: Integrated Values Survey (2022) - [Learn more about this data](#)
OurWorldInData.org/trust | CC BY

Download Share Full Screen

Jak veřejně formovat morálku?

Jan podporovat důvěru?

SHRNUTÍ

- Podpora rodiny a ochrana práv dětí
 - Ontologické bezpečí: domácí násilí, výživné, před/školní péče ...
- Péče o instituce
 - profesionalita, integrita, přístupové body ...
- Kodifikace (vytyčeného cíle, policy)
 - Implementace, vymáhání, monitoring, přehodnocování...
- Tresty
 - Vhodné, přiměřené, „účinné“ ...
- Vzory
 - Oznamovatelé, ocenění, výchova k občanství a liberální kultura vzpomínání, symboly a místa paměti, veřejnoprávní média ...



Právo a morálka

aneb Past pravidel (J. Sokol)

- Právo/politika je minimum morálky (!?)
- Vzájemná reflexivita práva/politiky a morálky
- Legalita – legitimita
 - Bezpečí – svoboda
 - Jistoty – možnosti
 - Negativní – pozitivní svoboda
 - Individuální svoboda (subjekt) – politická svoboda (objekt)
- Vztah nepřímé úměrnosti (do jisté míry)
- Důvěra: čím více mezilidské důvěry, tím více sociální akceschopnosti, blahobytu, bezpečí i svobody: důvěra generuje důvěru (-:
- Důvěra jako pozitivní externalita (př. COVID!)

Max Weber (†1920)



- 3 typy authority
 - charisma, tradice, právo
- Etika: smýšlení x odpovědnosti
- Racionalita: hodnotová, účelová, expresivní racionalita
- Politik X Úředník = cíle + postupy

Vědění jako médium moci

Vědecké vědění nahradí běžné vědění, poznání nahradí nevědomost, pravda vystrnadí omyl (A. Comte, †1857)

Scientia est potentia (Fr. Bacon, †1626)

Omezení „vědění“ jako zdroje moci (mobilita, akumulace, institucionalizace, komodifikace, vědění nejsou informace)

Alternativní média moci: peníze, důvěryhodnost, láska ...

Režimy pravdy/vědění/legitimity (J. Habermas)

- **Faktické**, (atomizované vědění), vědecké, formální, explicitní, diskursivní, tvorba zákonů
- **Intersubjektivní**, (kolektivistické vědění), tradiční, sdílené, běžné, implicitní, rutina
- **Kongruentní**, (charismatické, spásitelské vědění)

Prostý rozum

reflexivita mezi rutinou a vědou

počasí x klima

Běžné vědění

- Počasí – tady a teď
- Orientace na smyslovost, konkrétní zkušenost
- Každodennost, rutina
- Samozřejmost, stereotypní
- Zaměřené k jednání, rozhodování
- Sdílené vědění, konformita
- Snadno se šíří (netřeba ověřovat)

Odborné vědění

- Klima – univerzalita
- Abstraktní, vytržené z kontextu
- Pochybování, kritika
- Diskursivní proces, polemika
- Odtržené od běžné zkušenosti, porozumění
- Specializované, rozptýlené, nerovnoměrné
- Omezené šíření (potřeba dvojí hermeneutiky)

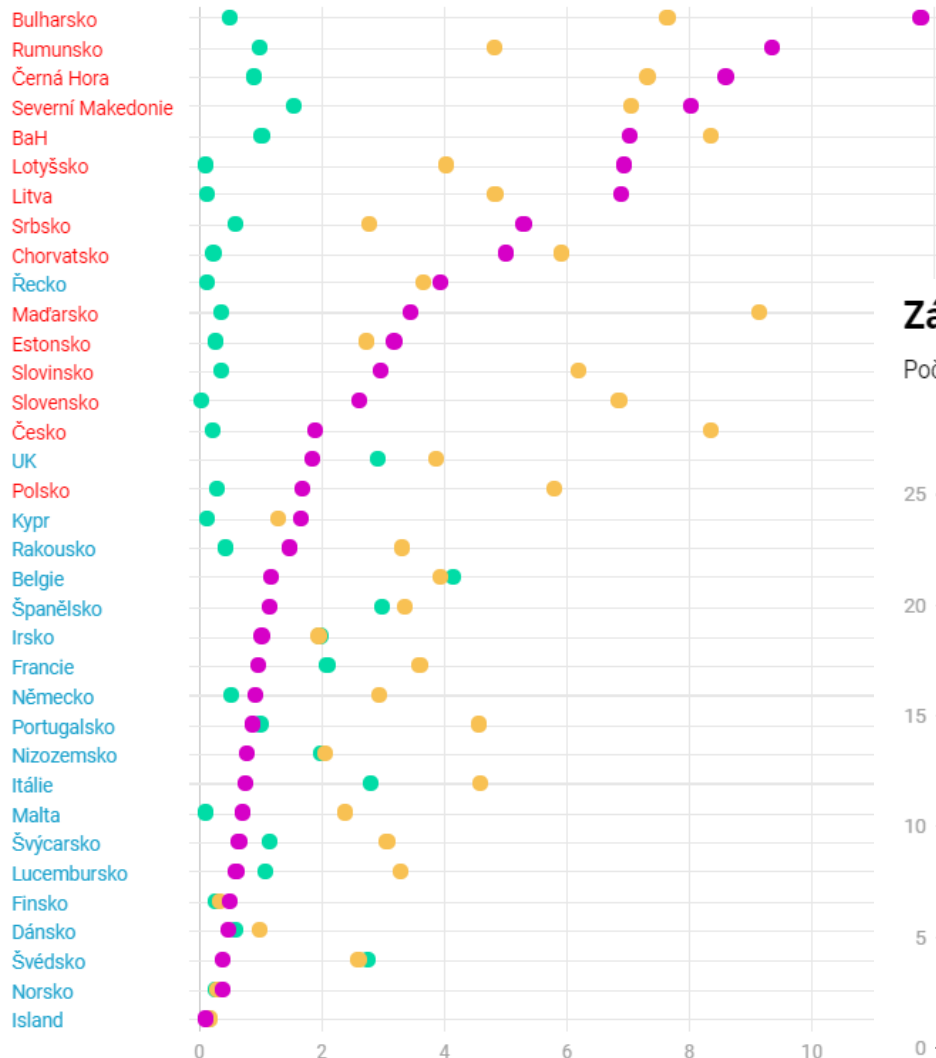
Ne/vědění, důvěra, instituce, jednání

- Šíření vědeckého vědění je omezené (?)
- Vědění je vztahový pojem, aktivita, receptory, komunikátory, popularizátory, média
- Meze vědění jsou dány omezením našeho jednání!
- Jak vzbudit zájem o vědění? Nabídnou příležitosti k jednání! Role institucí, vzdělání ...
- Sociální funkce ignorance: dobrovolná, pohodlná, útěšná, tlumící, psycholog. ochrana
- **Vědění, důvěra, politika (Jak to vše propojit?) aneb Umí se demokracie poučit ze svých chyb?**

Počet úmrtí ve třech vlnách covidu

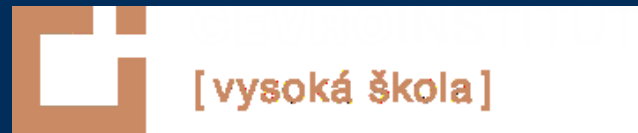
Poloha teček umožňuje porovnat, které ze tří období bylo v dané zemi nejhorší.

● 1. 1. 2020 až 31. 8. 2020 ● 1. 9. 2020 až 31. 7. 2021 ● 1. 8. 2021 až 1. 12. 2021



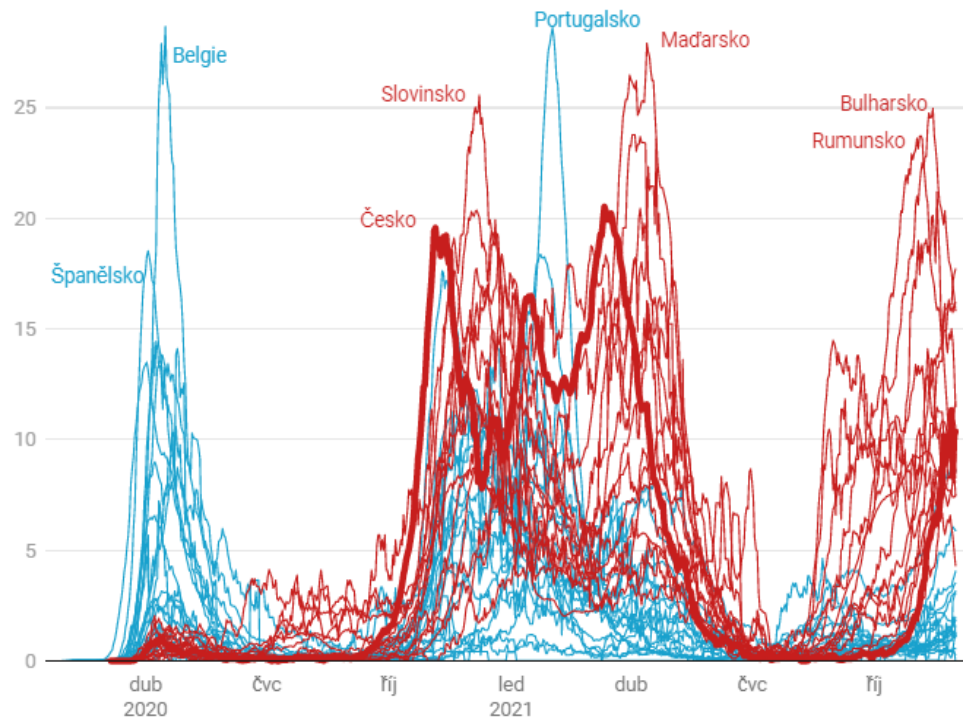
Číslo udává počet covidových úmrtí během vyznačeného období přepočtený na milion obyvatel a jeden

Graf: Deník N • Zdroj: Our World in Data • [Stáhnout data](#) • Vytvořeno nástrojem [Datawrapper](#)



Západ Evropy se poučil, východ ne

Počet úmrtí na milion obyvatel.

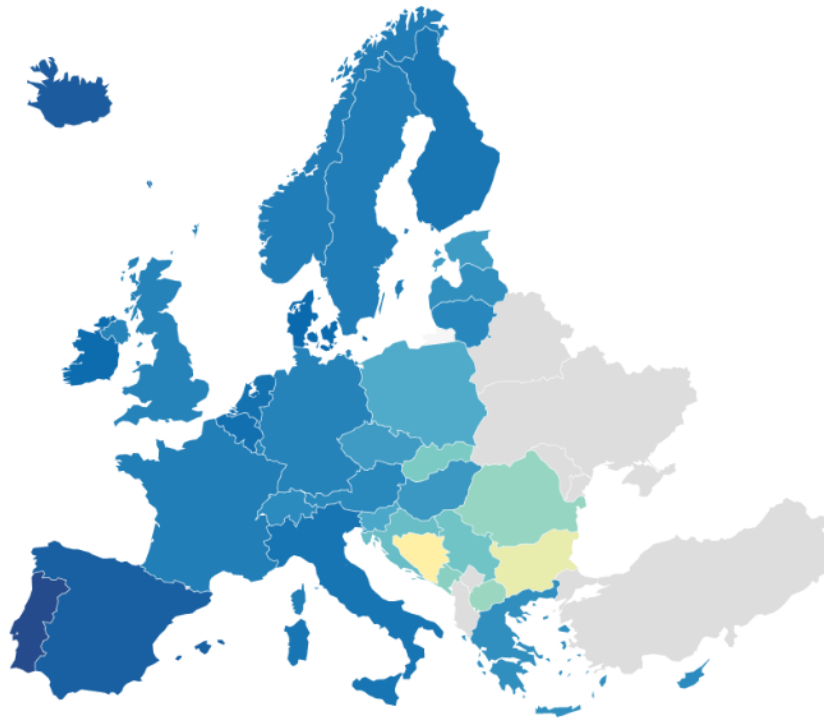


Graf: Deník N • Zdroj: Our World in Data • [Stáhnout data](#) • Vytvořeno nástrojem [Datawrapper](#)



Východ proti covidu očkuje méně

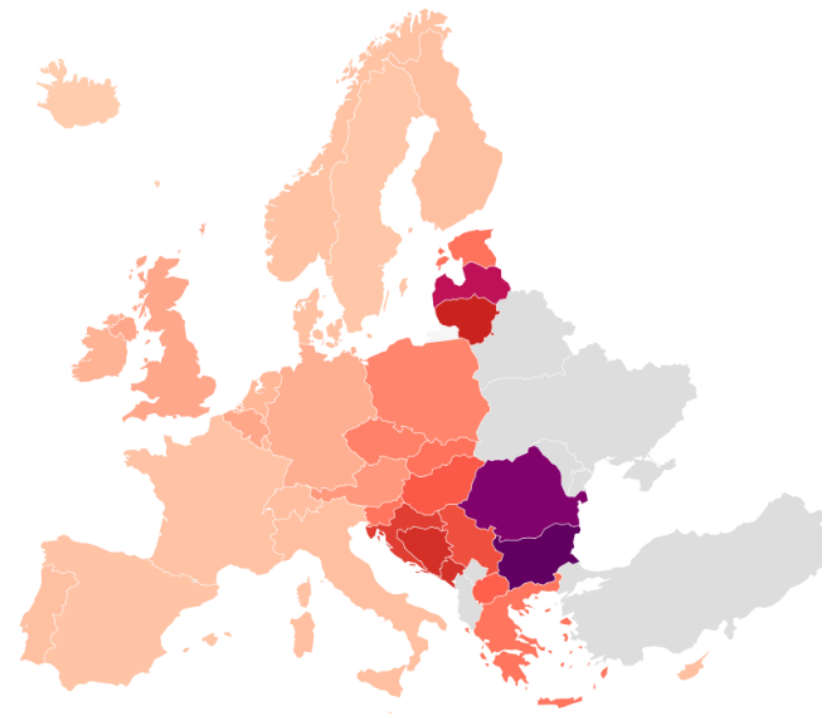
Proočkovanost celé populace k 30. 11. 2021.



[Stáhnout data](#) • Vytvořeno nástrojem [Datawrapper](#)

Na východě se na covid umírá více

Počet covidových úmrtí na 100 000 obyvatel za období 1. 10. – 1. 12. 2021.



Mapa: Deník N • Zdroj: Our World in Data • [Stáhnout data](#) • Vytvořeno nástrojem [Datawrapper](#)

Post/moderní podmínky vědění

1. „Sekularizace“ vědy
2. Uznání důkladné a konstitutivní reflexivity vědění
3. Komplexnost, nepřehlednost (rozsah a rychlost změn)
4. Neurčitost, nejistota v jednání (sledování nezamýšlených důsledků a rizik jednání)
5. Individualizace a pluralizace (rozpad sociálních struktur, různé režimy pravdy)
6. Slábnutí úlohy/krize institucí (sociální sítě, des-orientace, des-organizace, „rozpad“ veřejnosti)
7. K čemu je tedy dobrá věda? Jak vědecké vědění účelně využívat v podmínkách relativismu?
8. Vládne co/kdo, kde, jak? Techno anebo demokracie?
9. Primát svobody před pravdou/politiky před vědou
10. Politik x úředník (3 typy racionality), role stran

Adaptační reakce v postmoderních podmínkách (Giddens): *režimy vědění*

- pragmatické přijetí: riziko návykovosti, oslabení orientace a sebekontrol, rutina;
- cynický pesimismus: reflexe reality, způsob tlumení/vytěsnění obav, egoismus;
- trvalý optimismus: důvěra, specializovaní odborníci, praktikující věřící;
- radikální angažovanost: mobilizace k aktivitě, aktivní skepticismus, jednání v neurčitosti, střední třídy/sociální hnutí

Překážky přenosu vědeckého vědění na úroveň běžného vědění SHRNUTÍ

Na úrovni veřejné správy

- Klientelismus, nepotismus, korupce
- Vrchnostenský přístup, neefektivita, ritualizace byrokracie, nečinnost,
- Uzavírání: slabá reflexivita institucí (close opportunity structure)

Na úrovni občanské společnosti

- Nezájem o věci veřejné, o politiku
- Nízká míra odpovědnosti za instituce (ne-vlastenectví)
 - odcizení či vypjatý etatismus
- Nízká míra institucionální důvěry a stigmatizace politiky
- Nízká míra mezilidské důvěry
 - Občanská nedůvěra - nedůvěra v (kolektivní) jednání (nezájem)
- Uzavřenost změnám a vysoká míra konformity
- Ekonomické faktory: slabost středních tříd



[vysoká škola]



HOME MAP CLASSROOM MATERIALS ABOUT US LANGUAGE

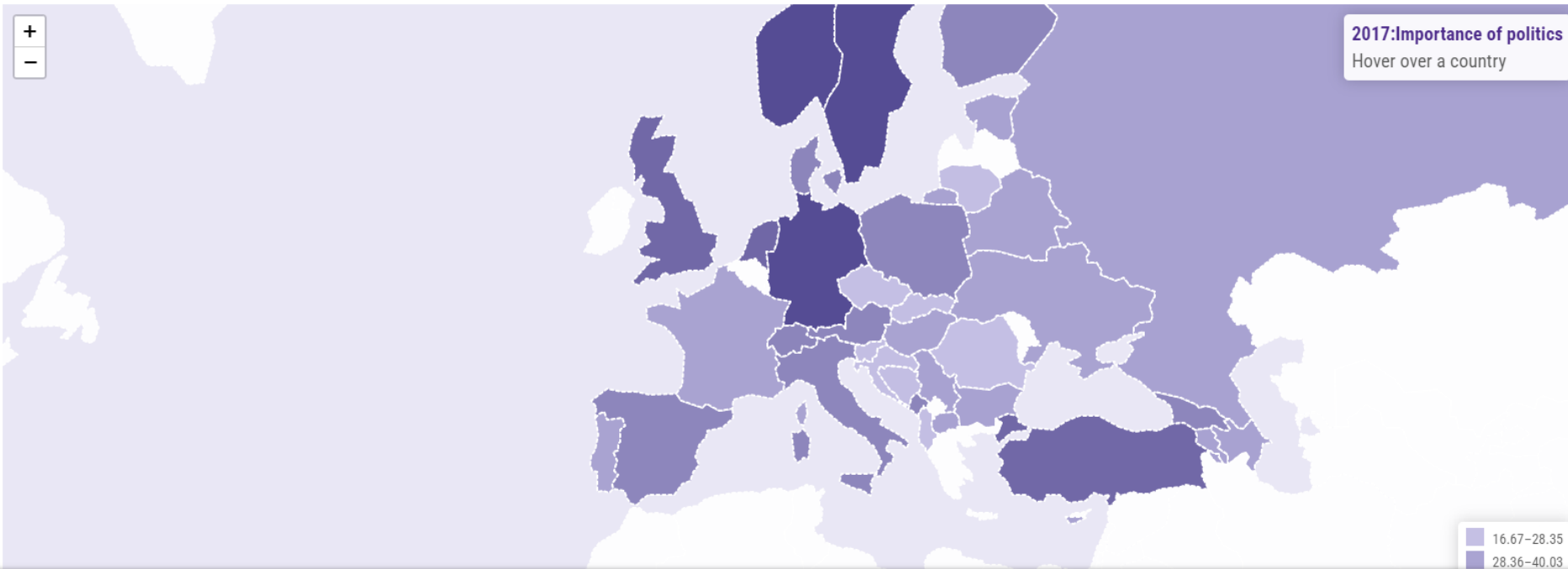
change period select response group compare maps standard colour world

SELECT MAP:

ENTER SEARCH:

IMPORTANCE OF POLITI

keyword search

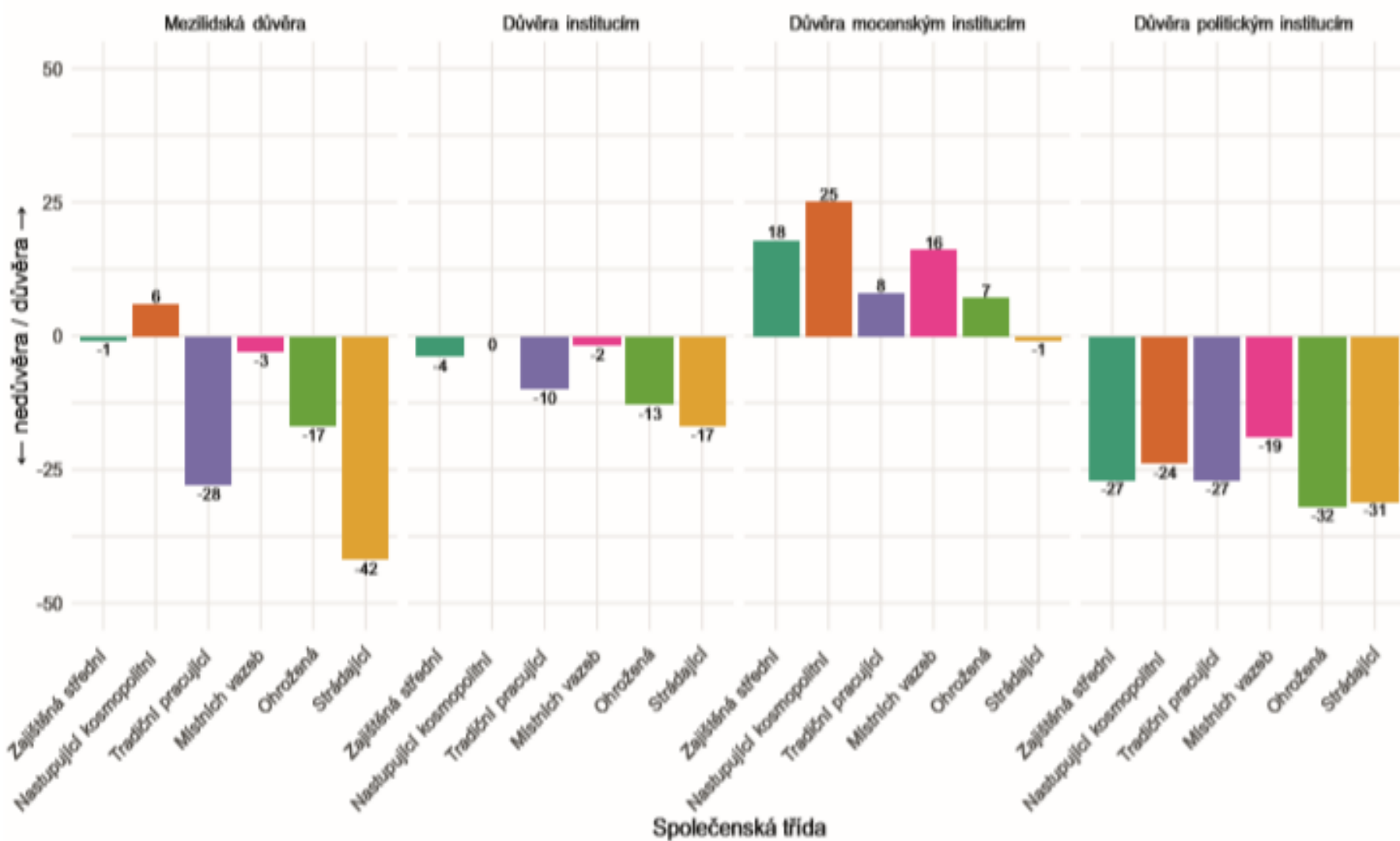


2017:Importance of politics
Hover over a country

16.67-28.35
28.36-40.03

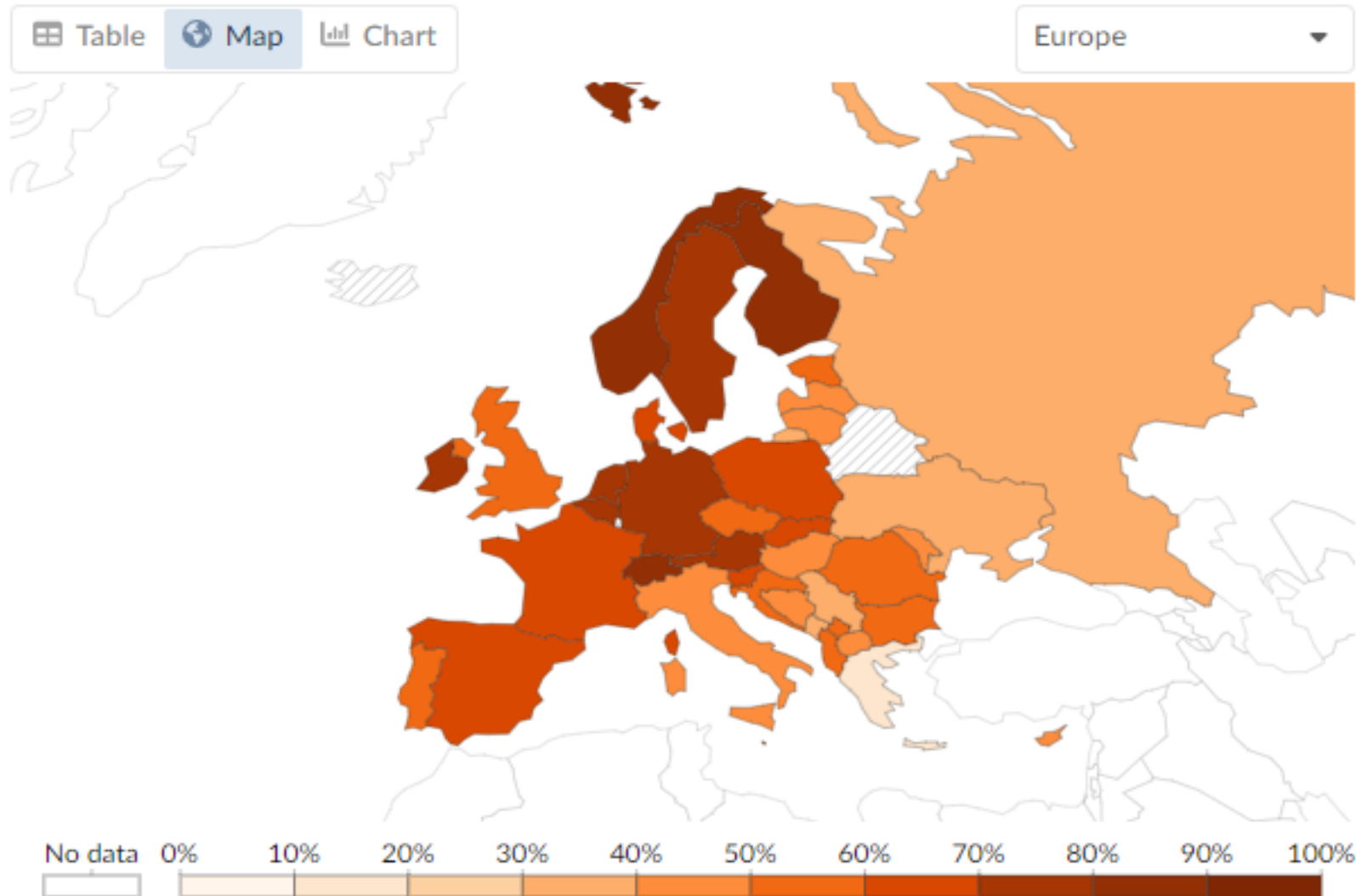
consent

Komu a čemu (ne)důvěřují zástupci společenských tříd



Share of people who trust journalists in their country, 2020

Share of respondents who answered "a lot" or "some" to the question: "How much do you trust journalists in your country?"



Data source: Wellcome Global Monitor (2020) - [Learn more about this data](#)

OurWorldInData.org/trust | CC BY



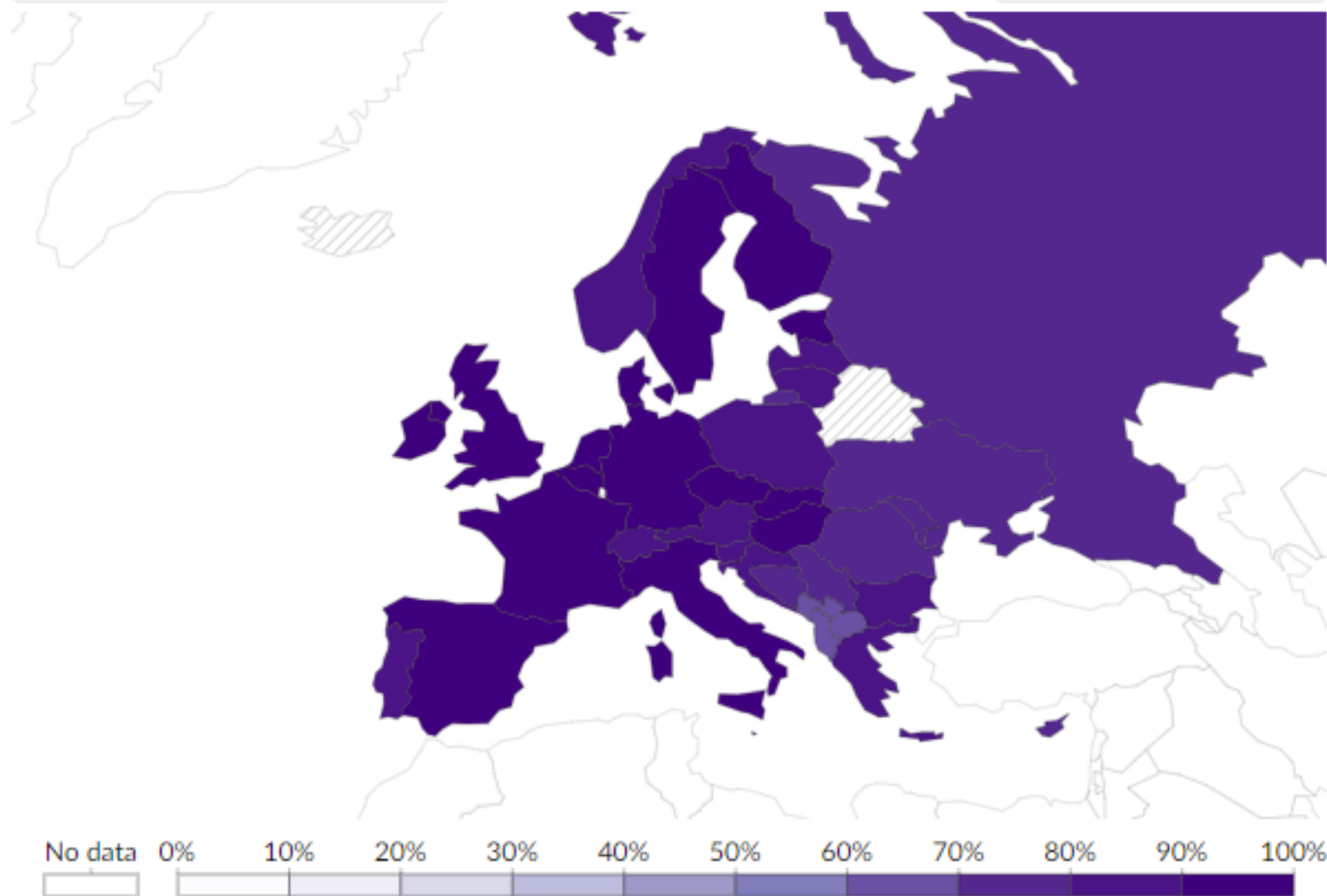
Share of people who trust science, 2020

Our World
in Data

Share of respondents who answered "a lot" or "some" to the question: "How much do you trust science?"

Table Map Chart

Europe



Data source: Wellcome Global Monitor (2020) - [Learn more about this data](#)

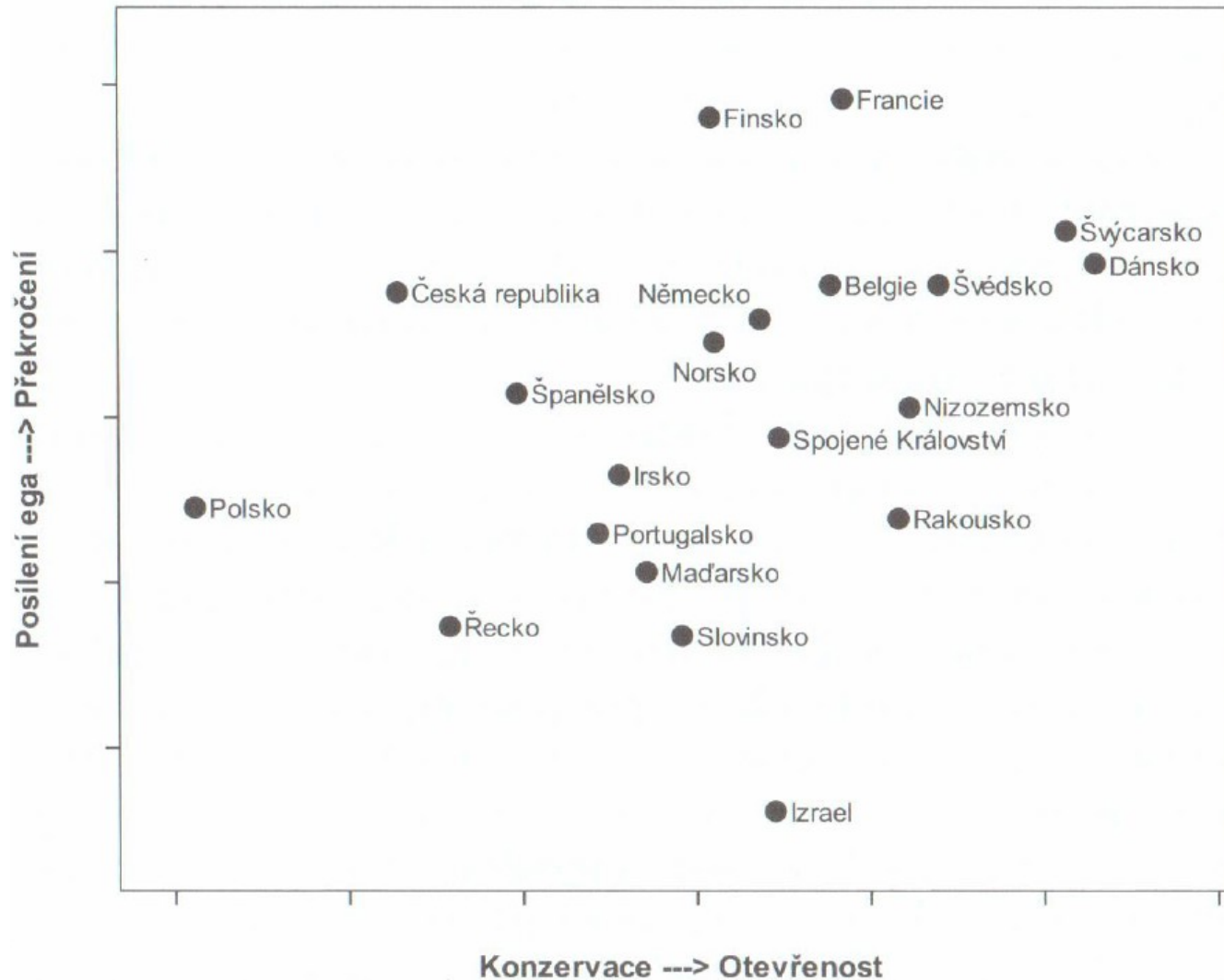
OurWorldInData.org/trust | CC BY



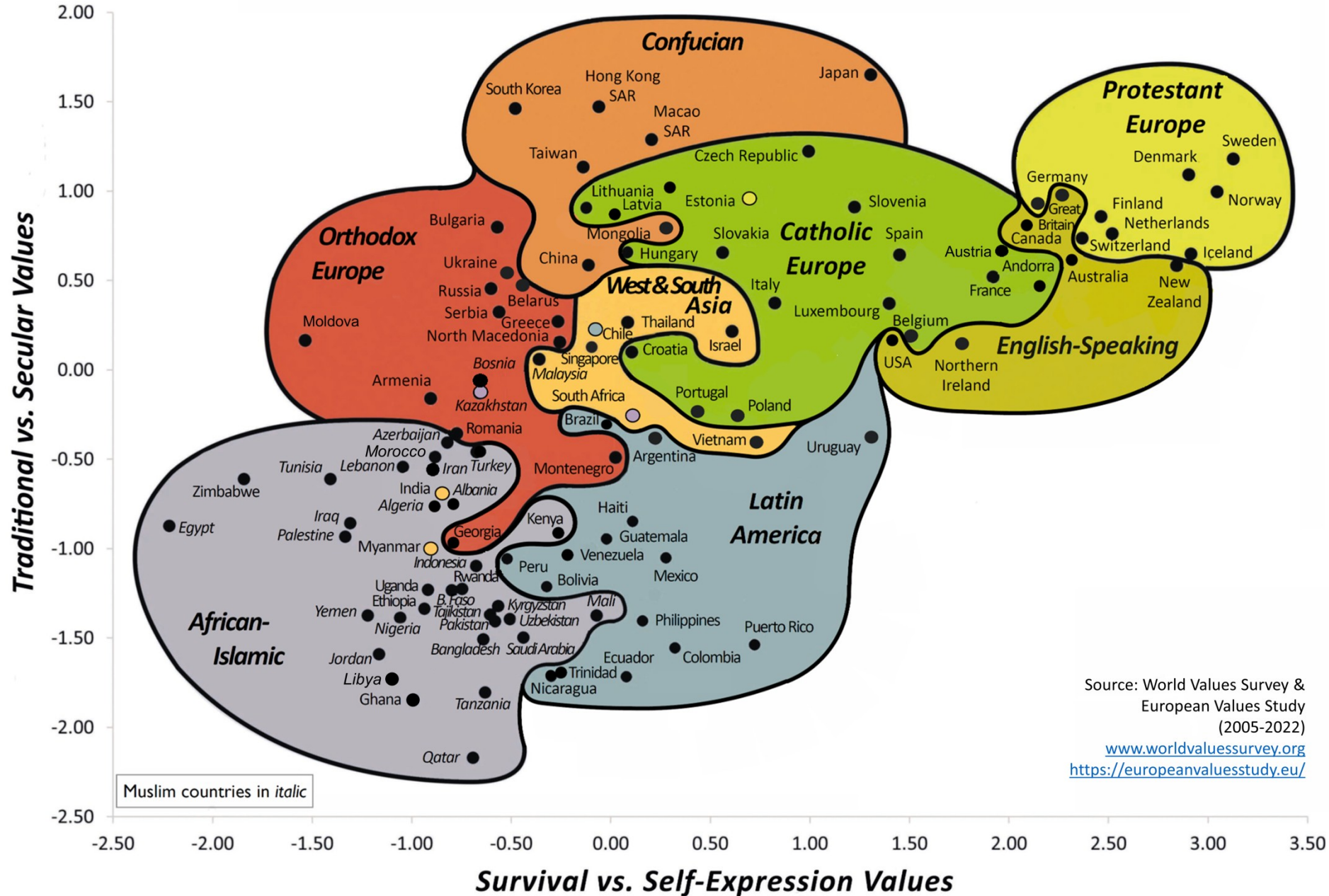
ola]

Diagram: Srovnání hodnot u Čechů a obyvatel jiných evropských zemí

[vysoká škola]



The Inglehart-Welzel World Cultural Map 2023



Source: World Values Survey & European Values Study (2005-2022)
www.worldvaluessurvey.org
<https://europeanvaluesstudy.eu/>

Češi po 30 letech svobody

Rozdělení svobodou, ČRO, 2019

Typ	Třída	Složení kapitálů – co je pro ni typické	Jak je velká
Vyšší střední	Zajištěná střední třída	Vysoký příjem a majetek, ale jen mírně nadprůměrný sociální kapitál (kontakty, pomoc v okolí), kulturní kapitál a nové typy kompetencí (jazyky, počítače)	22,1 %
	Nastupující kosmopolitní třída	Vysoký či nadprůměrný příjem, ale omezený majetek. Vysoký sociální kapitál, kulturní kapitál a nové typy kompetencí	11,9 %
Nižší střední	Tradiční pracující třída	Nadprůměrný příjem a majetek, ale velmi nízký sociální, kulturní kapitál i nové typy kompetencí	14,4 %
	Třída místních vazeb	Nadprůměrný majetek a sociální kapitál (kontakty, pomoc v okolí), ale nižší příjmy a kulturní kapitál a nové typy kompetencí	11,8 %
	Ohrožená třída	Solidní sociální, kulturní i lidský kapitál (nové kompetence), ale velmi nízký majetek a příjmy	22,2 %
Nižší	Strádající třída	Velmi nízký příjem, majetek a zároveň malý sociální kapitál a nové typy kompetencí	17,6 %

Na rozdíl od Velké Británie v Česku nelze nalézt třídu, která by měla velmi vysoké všechny typy kapitálů a zároveň tvořila více než 0,5 až 1 % populace. Otázce formování elit, které v krátké porevoluční historii ještě nestačily nakumulovat všechny typy kapitálů, se věnuje kapitola Kam zmizely elity.



Atlas of European Values